

suudessa ohjaamaan nimenomaan kirjoittajien tarpeita suoranaisesti palvelemaan sekä myös SSLH:n keskeisien linjojen selvittämiseen: viime mainittua silmällä pitäen toteutetaan erillinen pitkän tähtäimen seminaarijärjestelmä ja julkaisutoiminta. Ensi vuonna tullaan järjestämään mainitun seminaarijärjestelmän puitteissa sensuuria ja itsesensuuria sekä leh-

distön levikkiä koskettelevat seminaarit: molemmista julkaistaan täydelliset raportit. Niin ikään projektiin tulee edelleen kuulumaan opinnäytteiden muodossa tehtäviä osaselvityksiä. Projektin tutkimustyön on määrä valmistua vuoden 1985 aikana.

Ari Uino

BRITANNIAN TUULIA

Rautarouvan maassa tieteellä ei mene hyvin. Tory-hallituksen valtaan tulon jälkeen tšekäläinen yhteiskuntatieteellinen toimikunta löysi itsensä n. 12 milj. mk köyhempänä. Salaiset hallituksen paperit kertovat suunnitelmista lakkauttaa yliopistoja. Parokkiaalinen ja insulaarinen Britannia on kriisin kourissa. Ja Britanniaa pidetään sivistysvaltiona!

Mediakentällä vallitsee vaihteeksi rauha: kunnianarvoisa The Times (joka on kanadalaisessa omistuksessa) on selvinnyt kuolinkamppailustaan, kaupallinen television ilahduttaa katsojia omalla kanavallaan 11 viikkoa kestäneen lakkonsa jälkeen. Kuka mahtoikaan kärsiä lakkosta eniten: katsojat, mainostajat, mainostoimistot, kaupalliset tv-yhtiöt? Suuriaäänimmät valitukset ovat tulleet mainostoimistoilta ja tv-yhtiöiltä. Mutta pitemmällä tähtäimellä on toki palkintoja luvassa: tv:n neljäs kanava, jonka on määrä aloittaa toimintansa vuonna 1982 on luvattu kaupalliseen käyttöön. Tällä hetkellä BBC:lla on käytössään 2 kanavaa, kaupallisilla yhtiöillä yksi. Joidenkin arvioiden mukaan BBC:n kakkoskanava perustettiin, jotta ykköselle luotaisiin vapaat mahdollisuudet kilpailla kaupallisen kanavan kanssa - kaupallisen ehdoilla.

Tiedotustutkimuksen kentällä ei sentään valitse seisovan veden tilanne. Vaikka tšekäläiset arvioivat tiedotustutkimuksen määrällisesti varsin pieneksi, näyttää tilanne ulkopuoliselle päinvastaiselta. Alan kirjoja julkaistaan tiheään tahtiin. On totta, että ns. akateeminen tiedotustutkimus on pisara meressä, jos sitä verrataan kaupallisen markkinatutkimuksen määrään. Vuonna 1977 markkinatutkimusta tehtiin noin 440 miljoonan markan edestä - summa, joka on täsmälleen kymmenen kertaa niin suuri kuin tšekäläisen yhteiskuntatieteellisen toimikunnan käyttämä summa kaikkeen yhteiskuntatieteelliseen tutkimukseen.

Jotkut tšekäläiset tiedotustutkijat olisivat valmiit sanomaan, että myös tiedotustutkimus on kriisissä. Vallitsevat paradigmat ovat saaneet uusia haasteita. Varsinkin ns. ei-positiivisen (sanottakoon sitä tässä marxilaisvaikutteiseksi paremman yhteisen leiman puuttuessa) akateemisen tiedotustutkimuksen tieteellinen keskustelu näyttää olevan kriisissä - sekä hedelmällisessä että hedelmättömässä. Hedelmällisessä siinä mielessä, että argumentoitua keskustelua käydään varsin vilkkaasti. Hedelmättömässä siinä mielessä, että joskus keskusteluun osallistujilla näyttää olevan

tarve tarrautua tarjolla oleviin paradigmoihin (teorioihin, metodeihin) oman psykologisen balanssin saavuttamiseksi niin kiihkaasti, että nojaututaan halvimpaan tieteelliseen keskustelutekniikkaan: koulukuntia muodostetaan leimoja lyömällä - ja tästä näyttää joillekin tulla tärkein aktiviteetti. Keskustelu, johon tässä viitataan, käydään lähinnä ns. kulttuuritutkimuksen edustajien ja ns. poliittisen taloustieteen edustajien välillä (viimeksi mainitut tosin täkäläisessä kielenkäytössä ovat saaneet leiman "economic reductionists"). Ensisiksi mainitun modernin version oppi-isänä voidaan pitää Althusseria ja hänen perillisiä (traditionaalisempi versio tunkeutuu sellaisiin nimiin kuin R. Williams, E. Thompson, R. Hoggart jne.). Ottaen huomioon "kulturalistisen" perinteen pitkän valta-aseman, ei ole ihmeteltävää, että "ekonomistisen" suunnan esittämä haaste on generoinut reaktioita.

Yllä mainitun keskustelun yleisiin kuvioihin on mahdollista päästä käsiksi esim. seuraavien artikkeleiden avulla: Golding P. & G. Murdock "Ideology and The Mass Media: The Question of Determination" sekä Barrett M. et al. "Representation and Cultural Production", molemmat julkaistu kirjassa Barrett M. et al. (eds.) "Ideology and Cultural Production" (Croom Helm, London 1979). Samassa teoksessa julkaistu Richard Johnsonin artikkeli "Histories of Culture/Theories of Ideology: Notes on an Impasse" sekä Carl Gardnerin johdanto toi-

mittamaansa teokseen "Media, Politics & Culture, A Socialist View" (Macmillan, Norfolk 1979) valaisevat myös suomalaiselle tiedotustutkimukselle jokseenkin vierasta, mutta samalla äärimmäisen mielenkiintoista debattia.

Vasta neljän numeron ikäinen alan tieteellinen julkaisu "Media Culture & Society" on ottanut yhdeksi tehtäväkseen introdusoida ja edistää joukkotiedotuksen poliittista taloustiedettä sekä kotimaisilla että kansainvälisillä tiedotustutkimuksen markkinoilla (ks. esim. Lehden kakkosnumero, April 1979) - myös pääkirjoitus, jossa Nicholas Garnham esittää varsin voimakasta kritiikkiä "kulturalisteja" kohtaan). - Kyseinen julkaisu on ottanut yhdeksi tavoitteekseen tehdä lehdestä aidosti kansainvälisen (tähän saakka jounaali on ollut varsin brittiläispainotteinen). Tässä tarkoituksessa lehden toimittajat toivovat myös suomalaisten tiedotustutkijoiden panosta. He toivottavat tervetulleiksi artikkeleita, kirja-arvioita ja tietoja julkaistuista tutkimusraporteista. Käytännöllisistä syistä johtuen olen lupautunut toimimaan linkkinä jounaalin ja suomalaisen tiedotustutkimuksen välillä. Artikkeliehdotuksia yms. voi lähettää alla olevaan osoitteeseen.

Leena Paldán

Centre for Mass Communication Research
University of Leicester
104 Regent Road
Leicester LE1 7LT
England